

**Připomínky Svazu měst a obcí ČR
k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých
zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů**

Svaz měst a obcí ČR je toho názoru, že předložená novela se věnuje hlavně zvyšování poplatků, aniž by zajišťovala efektivní využití těchto prostředků pro systematické zlepšování vodního hospodářství v ČR či potřebné zajištění financování opatření pro zmírnění následků sucha a dále radikálním způsobem mění postupy prokazování splnění limitů vypouštění a výběru poplatků. Všechny navrhované změny jsou natolik zásadního charakteru, že pravděpodobně dojde ke znejistění celého systému.

Svaz novelu z důvodů uvedených v tomto materiálu odmítá jako celek a požaduje její úpravu a nové předložení.

Svaz měst a obcí ČR (dále také „Svaz“) k návrhu uplatňuje následující zásadní připomínky:

I. připomínky obecné

Podle Ministerstva životního prostředí (dále také „MŽP“) je cílem novely zvýšení poplatků za vypouštění odpadních vod a motivace znečišťovatelů ke zlepšení čištění odpadních vod. Zlepšení čištění na stávajících technologiích je možné jen instalací dosud nepoužívaných nových technologií s řádově vyššími investičními i provozními náklady, které není možné získat jinak než násobným zvýšením stočného. Motivační úloha nových poplatků nebude mít žádné účinky na zlepšení čištění odpadních vod, protože platit budou všichni, prakticky bez možnosti jejich významného snížení.

Ve skutečnosti jde tedy o nové daně a to z odběru pitné vody z veřejných zdrojů, protože stočné je fakticky fakturováno v objemu odebrané pitné vody. Těchto daní jsou zproštěni ti, kteří využívají k zásobování pitnou vodou vlastní zdroj pitné vody a čistí odpadní vody individuálně. Motivace dnešních odběratelů pitné vody a producentů odpadních vod, využívajících veřejné kanalizace k přechodu na individuální řešení, je z mnoha důvodů chybná. Tuto motivaci neoslabí ani snížení hranice za neplacení za odběr podzemní a povrchové vody na polovinu. Nadto bude touto úpravou oslabena motivace k napojování zejména na centrální čištění vod.

V Evropském kontextu jde o zavedení unikátních daní, které spolu s rovněž nevídanou výší DPH ze stočného staví ČR do čela zemí významně vydělávajících na hromadném odvádění a čištění komunálních odpadních vod. Účelné využití této nové daně Státním fondem životního prostředí není pravděpodobné, protože SFŽP nedokázal využít do vodovodů a kanalizací mnohem větší zdroj – cílené dotace z EU za minulé plánovací období. A podle nastavení příslušných operačních programů pro vodovody a kanalizace to nedokáže ani v současném plánovacím období. Jde tak především o budoucí existenční zajištění zdrojů pro SFŽP pro případ, že ukončí EU dotace do této oblasti.

Zavedení těchto „daní z pitné vody“ povede k dalšímu snižování spotřeby pitné vody, která je v ČR již dnes velmi nízká, pod hranicí doporučených hygienických minim. Tím dojde k dalšímu snižování využití dnes vybudované infrastruktury pro akumulaci povrchových vod jako zdrojů pro úpravu pitné vody (dnes je využití sotva 50 %).

Desetinásobné zvýšení poplatku za objem vypouštěné odpadní vody, který je už i za současného stavu kuriózní, protože provozovatel veřejné ČOV platí i za vyčištěnou odpadní vodu, které mu zákon přímo zakazuje producentům fakturovat. Nová definice odpadní vody, která za ni pokládá směs splaškové a srážkové vody v jakémkoli poměru, zpoplatňuje veškerou srážkovou vodu na odlehčeních jednotné kanalizace a to nejen množství, ale i látkové znečištění. Tím se stane jednotná kanalizace ekonomicky neprovozovatelná.

Vyvolaná nová investiční výstavba v oblasti odvádění odpadních vod si vyžádá značné náklady na přestavbu dosud jednotných kanalizačních systémů na systémy oddílné, tzn. výstavbu zcela nových splaškových kanalizací. Brzy se však ukáže, že dešťové vody z center měst je nutné čistit, což vyvolá další investiční náklady. Tyto náklady budou muset hradit obce ze svých rozpočtů. Financování ze zvýšeného stočného bude možné pouze v některých případech, které vlastníci obhájí před regulačními orgány. Už dnes je z hlediska regulace cen diskutabilní, zda je možné zahrnovat všechny náklady na odvod srážkových vod do nákladů na stočné. Podmínka, že dešťové kanalizace budou také zdrojem příjmů, nebude často splněna.

Zcela novým důsledkem navrhovaného znění novely je další znepřehlednění funkcí vodoprávních orgánů, ČIŽP a podniků Povodí a nově SFŽP. Podniky Povodí jsou stavěny stále více do pozice kontrolních a správních orgánů na úkor stání správou pověřených vodoprávních orgánů a ČIŽP.

Rozhodnutí o udělení exkluzivity laboratorům Povodí na rozборы vypouštěných odpadních vod z ČOV neznamena žádnou úsporu nákladů pro jejich provozovatele, jak uvádí předkladatel návrhu zákona. Dle § 38 odst. 6 předkládané novely je provozovatel i nadále povinen měřit množství a míru znečištění vypouštěných odpadních vod a tyto údaje předávat příslušnému vodoprávnímu úřadu, správci povodí a pověřenému odbornému subjektu. Kromě toho musí provozovatel provádět rozборы vypouštěných odpadních vod zejména z provozních důvodů (operativní řízení provozu ČOV), ale i dalších zákonných důvodů (zákon o vodovodech a kanalizacích). Jedná se tedy o dublování funkce dnešních akreditovaných laboratorů provozovatelů ČOV za peníze ze zvýšeného stočného.

Vzhledem k popsáným dalekosáhlým důsledkům nabytí účinnosti novely zákona o vodách v předloženém znění na celý obor vodovodů a kanalizací je nutné o něm vést rozsáhlou odbornou a veřejnou diskusi a to i o tom, zda je společensky žádoucí, aby byly:

- zavedeny nové daně z odběru pitné vody
- podniky a obyvatelé motivováni k individuálnímu zásobování pitnou vodou a k individuálnímu čištění odpadních vod na úkor veřejných vodovodů a kanalizací
- plošně rušeny jednotné kanalizace a nahrazovány oddílnými
- státní orgány ve svých funkcích nahrazovány podniky Povodí a SFŽP, tedy organizacemi, jejichž provoz má být financován dodatečnými zdroji, které mají být výnosem z novely. Přičemž jde o instituce v Evropě zcela unikátní.

II. připomínky konkrétní

1) § 5 odst. 3

Požadujeme dané ustanovení upravit následujícím způsobem.

*„(3) Při provádění staveb⁴⁾ nebo jejich změn nebo změn jejich užívání jsou stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit zásobováním vodou a odváděním, **akumulací bez možnosti odtoku** nebo čištěním, popřípadě jiným zneškodňováním odpadních vod z nich v souladu s tímto zákonem a zajistit vsakování nebo zadržování a odvádění povrchových vod vzniklých dopadem atmosférických srážek na tyto stavby (dále jen „srážkové vody“) v souladu se stavebním zákonem⁴⁾. Bez splnění těchto podmínek nesmí být povolena stavba, změna stavby před jejím dokončením, užívání stavby ani vydáno rozhodnutí o dodatečném povolení stavby nebo rozhodnutí o změně v užívání stavby.“*

Odůvodnění:

V oblasti nakládání s vodami je nutné specifikovat pojem akumulace odpadních vod vč. určení, že se jedná o zachycení odpadních vod v bezodtokých vodotěsných, a to z důvodu jednoznačnosti výkladu.

2) § 8 odst. 3 písm. g)

Požadujeme písmeno g) zcela vypustit a ponechat stávající stav, kdy jsou vody z odlehčení vyloučeny z vod odpadních.

V případě nepřijetí tohoto návrhu a nepřijetí požadavků na úpravu dle připomínek č. 12 a 13 požadujeme upravit písm. g) následovně „g) k vypouštění odpadních vod z odlehčovacích komor jednotné kanalizace do vod povrchových, pokud jsou odpadní vody vypouštěny v souladu s podmínkami pro provoz odlehčovacích komor ~~stanovenými ve stavebním povolení (§ 15 odst. 3).~~“.

V této souvislosti je nutné upravit i text v Důvodové zprávě na str. 147, a to následovně „u těchto vod není reálné vyžadovat (tudíž nebude stanovováno) povolení k nakládání s vodami se všemi náležitostmi (limity na množství a kvalitu).“

Odůvodnění:

Stávajícím zněním jsou tyto vody z odpadních vod vyloučeny. Z velké části však jak u stávajících stavebních povolení, tak i kolaudačních rozhodnutí podmínky pro provoz odlehčovacích komor stanoveny nejsou a parametrizace odlehčování zůstává ve formě návrhových parametrů projektové dokumentace, vůči kterým je ovšem možné porovnávat plnění podmínek.

Případné plošné zavedení měření objemu odlehčovaných vod pro stávající objekty je v praxi nereálné (existuje řada volně dostupných studií na toto téma) a vedlo by nejen ke zkresleným výsledkům, ale i ke značným investičním a provozním nákladům, a zvýšení stočného bez hmatatelného efektu pro spotřebitele.

Stanovení povinnosti zajistit měření znečištění těchto vod je také zcela nesmyslné vzhledem k diskontinuitě vypouštění a rychlé časové stratifikaci znečištění v případě odlehčování.

Upozorňujeme, že ani navržená novelizace, ani RIA dopad přesně nekvantifikují, a to přestože jsou známy jednotkové náklady na výstavbu zcela nové infrastruktury ve městech (tedy ne přestaveb stávajících objektů), které se na jeden objekt pohybují v řádech několika set tisíc Kč/investiční náklady na realizovaný objekt. V souhrnu jsou odhadované investiční náklady v ČR několik desítek miliard Kč. Propagace odpisu investičních a provozních nákladů za tyto činnosti do stočného bude zcela zásadní a v nepoměru s příjmem z poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

V současnosti existují tisíce stávajících povolení, kde nejsou podmínky určeny a pokud jsou uvedeny, tak v kolaudačním rozhodnutí, nikoliv ve stavebním povolení. Návrh novely zákona neřeší způsob doložení podmínek. Z toho důvodu je nutné vyloučení odpadních vod z odlehčovacích komor jednotné kanalizace, které jsou vypouštěny do vod povrchových v souladu s podmínkami pro provoz odlehčovacích komor stanovenými ve stavebním povolení, z povinnosti mít povolení k nakládání s vodami. Možné řešení je, že pro nově budované objekty bude proveden odkaz na podmínky stanovené vodoprávním úřadem, což zahrnuje například vodoprávně schválenou dokumentaci pro stavební povolení stokové sítě a příslušných kanalizačních objektů a zařízení (tedy dodržení odlehčovacího poměru k Q₂₄).

Pozn.: Upozornění – tento požadavek přímo souvisí se zásadními připomínkami č. 12 a 13 a není možné ho vypořádat samostatně.

3) § 9 odst. 6

Navrhujeme odst. 6 odstranit.

Odůvodnění:

V současné době dochází stále více k výskytu suchých period, které mají za následek omezování odběru vod za účelem výroby a dodávky vody pitné; přitom tyto oprávněné osoby, využívající odebranou vodu na výrobu a dodávku vody pitné, mají výrazně kratší dobu platnosti povolení než osoby využívající energetický potenciál. Vodoprávní úřady přitom musí přistupovat např. při povolování a omezování odběrů k oběma skupinám oprávněných osob shodně, což je v rozporu s principem zajišťování služeb ve veřejném zájmu oproti výkonu čistě ekonomické činnosti při provozu vodních elektráren.

Předkladatel materiálu opomíjí disproporční aplikaci omezení délky a výkonu rozhodnutí o využívání energetického potenciálu vod a rozhodnutí o odběru vod pro výrobu vody pitné (30 let s automatickým prodloužením u energetického využití a max. 10 let u odběru vod pro výrobu vody pitné). Měl by tedy upravit délku platnosti povolení pro obě skupiny shodně, odstranit automatické prodloužení povolení, vydávaného k energetickému využití potenciálu vod.

4) § 15 odst. 11

Požadujeme dané ustanovení upravit následujícím způsobem.

*„(11) Technické požadavky pro stavbu a **návazný** provoz **těchto** odlehčovacích komor jednotné kanalizace stanoví Ministerstvo zemědělství a ~~Ministerstvo životního prostředí~~ vyhláškou.“*

Odůvodnění:

O dalším postupu je možné se rozhodnout až po znalosti bližších informací o technických podmínkách (vč. otázky vypouštění odpadních vod z průtočných retencí), příp. toho, zda půjde o novelizaci vyhlášky č. 428/2001 Sb., která upravuje v § 16 a násl. požadavky na čištění odpadních vod včetně požadavků na projektovou dokumentaci, výstavbu a provoz čistíren odpadních vod a dále v § 19 požadavky na projektovou dokumentaci, výstavbu a provoz stokové sítě.

Zmocnění stanovit technické požadavky pro stavbu a provoz odlehčovacích komor jednotné kanalizace; v současné době jsou technické podmínky pro stavby vodních děl a pro stavbu kanalizace stanoveny prováděcími právními předpisy, není zřejmé, zda půjde jen o doplnění – nutné doplnit povinnost doplnění stávajících prováděcích předpisů a dále vyloučit, že by se týkalo stávajících objektů.

Pro naplnění cílů návrhu zákona bude důležité stanovit množství a kvalitu zpoplatněných vypouštěných odpadních vod. Přesto předložený návrh zákona odkazuje pouze na dosud neexistující vyhlášky. Požadujeme, aby byl určen termín vydání a byly zpracovány stávajícím oborovým regulátorem – Ministerstvem zemědělství a aby bylo doplněno, že vyhláška bude řešit i otázku vypouštění odpadních vod z průtočných retenčních nádrží na jednotné kanalizaci.

5) § 15 odst. 11

Požadujeme doplnit nový text před stávající text odst. 11 následovně.

*„**Návrh výustí z oddílné srážkové kanalizace se provádí v souladu s platnými normami (odkaz na poznámku pod čarou: „např. ČSN EN 752)“.***

Odůvodnění:

Do nově navrhovaného odst. (11) do § 15 doporučujeme předřadit odkaz na platnou EN normu a odstranit duplicitní odpovědnost za vyhlášku ze strany dvou ministerstev a ponechání v gesci Ministerstva zemědělství stejně tak, jako u vyhlášky č. 428/2001 Sb., která upravuje požadavky na výstavbu a provoz kanalizace a stejně tak u vyhlášky č. 590/2002 Sb.

Zásady pro řešení oddělovacích komor jsou již uvedeny v evropské technické normě EN 752 (ČSN 75 6110) - Odvodňovací systémy vně budov, Příloha E Hydraulické výpočty.

6) § 16 odst. 2

Požadujeme text odst. 2 upravit následovně.

*„(2) Pokud se do kanalizace vypouštějí odpadní vody obsahující zvlášť nebezpečné závadné látky nebo prioritní nebezpečné látky z jedné nebo více jednotlivých technologicky vymezených výrobních závodů, je třeba povolení podle odstavce 1 samostatně pro každou z těchto výrobních závodů. Jsou-li průmyslové odpadní vody s obsahem zvlášť nebezpečných závadných látek nebo prioritních nebezpečných látek vypouštěny do kanalizace, která je součástí výrobního areálu, a jsou-li čištěny v zařízení určeném k čištění nebo zneškodňování těchto odpadních vod, může vodoprávní úřad vydat povolení až k místu vypouštění odpadních vod z tohoto zařízení **do kanalizace.**“*

Odůvodnění:

Text upřesňuje místo, kde má dojít k předání odpadní vody do kanalizace. Jsou-li průmyslové odpadní vody s obsahem zvlášť nebezpečných závadných látek nebo prioritních nebezpečných látek vypouštěny do kanalizace, která je součástí výrobního areálu, a jsou-li čištěny v zařízení určeném k čištění nebo zneškodňování těchto odpadních vod, může vodoprávní úřad vydat povolení až k místu vypusti z tohoto zařízení. V případě, že předkladatel zamýšlel místo vypouštění odp. vod do kanalizace, je nutné upravit.

7) § 16 odst. 4 a 5

Požadujeme upravit odst. 4) a 5) následujícím způsobem:

*„(4) Vodoprávní úřad uloží v povolení podle odstavce 1 povinnost zřídit kontrolní místo a způsob měření objemu vypouštěných odpadních vod, míry jejich znečištění zvláště nebezpečnými závadnými látkami nebo prioritními nebezpečnými látkami a způsob, jímž mu budou výsledky měření předávány. Při tom ~~přihlíží ke~~ **zohlední požadavky schváleného kanalizačního řádu.**“*

*(5) Pokud je pro odstraňování zvlášť nebezpečných závadných látek nebo prioritních nebezpečných látek z odpadních vod vypouštěných do kanalizace instalováno zařízení s dostatečnou a prokazatelnou účinností, může vodoprávní úřad v povolení stanovit místo povinnosti podle odstavce 4 podmínky provozu takového zařízení **včetně podmínek pro dokládání míry znečištění zvláště nebezpečnými závadnými látkami nebo prioritními nebezpečnými látkami.**“*

Odůvodnění:

Navržená úprava je nedostatečná z pohledu omezení vnosu PNL a NZL do kanalizace, návazně do ČOV a recipientu.

V ustanovení je v čl. 5 nedostatečně řešeno zajištění souladu vypouštění s kanalizačním řádem. Dále se navrhuje místo povinností dle odst. 4 stanovení podmínek zařízení s dostatečnou a prokazatelnou účinností; nebude-li ověřována dostatečná účinnost plněním povinností dle odst. 4, není zřejmé, podle čeho bude kontrolována.

8) § 17 odst. 1 písm. i)

Nesouhlasíme s doplněným ustanovením a požadujeme jeho odstranění.

Odůvodnění:

Doporučujeme vyřešit spíše v rámci zákona o geologických pracích a nikoli v rámci zákona vodního. Není zcela zřejmé, co je cílem této úpravy, resp. jaký přínos by souhlas vodoprávního úřadu měl a jaké by v něm měly být stanoveny podmínky. Jedná se jednoznačně o zbytečnou administrativní zátěž.

9) § 23a odst. 2

Domníváme se, že je zde chybně uvedený termín k dosažení cílů ochrany vod do 22. 12. 2015.

10) § 23a odst. 10

V souladu s judikátem Evropského soudního dvora č.j. C-461/13 požadujeme rozšířit působnost příslušného vodoprávního úřadu udělovat výjimky též pro § 8, § 9 a § 15.

11) § 38 odst. 2

Požadujeme odst. 2 odstranit a ostatní přečíslovat.

Alternativně je možné připustit výklad dle matrice odpadní vody, která se obecně používá do obsahu sušiny 5 %. V takovém případě je možné připustit limitní koncentraci voda-kal na 95 % a to v ukazateli nerozpuštěné látky.

V praxi není realizovatelná kontrola naplnění definice a přinese pouze problémy bez efektu. Absence projednání s odborem odpadů MŽP.

Odůvodnění:

Navržený postup je v praxi nerealizovatelný, neboť není jasný smysl či účel této definice a nabízejí se praktické problémy interpretace. Zejména není uveden způsob stanovení obsahu „vody“. Bude se jednat o stanovení nerozpuštěných látek či veškerých látek? Příkladem budiž mořská voda (tedy i voda z mořských akvárií, bazénů apod.), která obsahuje cca 35 g/l soli (3,5 %) a dle návrhu novely by tedy nebyla vodou (a dle zákona o odpadech se tak stala při vypouštění odpadem). Není ani jasný postup při navážení odp. vod z nepropustných jímek na ČOV, kdy se až po analýze zjistí, že obsah sušiny byl 2,1 % a více, což je naprosto běžné a odpadní voda se tak stane odpadem? Je třeba si uvědomit, že v terénu není obsah sušiny či vody jednoduše a rychle měřitelný a že i v rámci jedné jímky či jednoho svozového vozu dochází k vysoké stratifikaci (i při vypouštění). To by mělo zásadní dopady na zneškodňování odpadních vod dle odst. 5 téhož § 38 či na odvozy odpadních vod dle § 38 odst. 8.

Uvedené ustanovení by omezilo dovoz koncentrovaných vod s vyšším podílem nerozpuštěných látek, což by znamenalo nemožnost zpracovávání např. odpadních vod z odlučovačů tuků z jídelen a sociálních zařízení (škol, školek, domovů důchodců apod.), protože se nejedná o průmyslové odpadní vody. Zpracování těchto odpadních vod nadto velmi často nelze v regionu alternativně řešit.

12) § 38 odst. 3

Požadujeme nově doplněný § 38 odst. 3 vypustit.

Odůvodnění:

Právní úprava není zapotřebí, vyplývá z definice odpadních vod.

Nově doplněné ustanovení o změně srážkových vod na vody odpadní okamžikem vstupu do kanalizace je nadbytečné, neboť vyplývá z definice odpadních vod. Zavedení tohoto

ustanovení by bylo navíc v rozporu s původním odstavcem 2 (nově přečíslovaným odstavcem 4).

Pozn.: Upozornění – tento požadavek přímo souvisí se zásadní připomínkou č. 2, č. 13 a není možné ho vypořádávat samostatně.

13) § 38 odst. 4

Požadujeme upravit následujícím způsobem.

*„(4) **Za odpadní vody se dále nepovažují srážkové vody vypouštěné z dešťových výústí oddílné srážkové kanalizace^{10a)} a odpadní vody vypouštěné z odlehčovacích komor jednotné kanalizace, pro které není zapotřebí povolení k nakládání s vodami dle § 8 odst. 3 písm. g).**“*

Odůvodnění:

Na oddílné kanalizaci, tj. splašková kanalizace nebo dešťová (srážková) kanalizace, se žádné odlehčovací komory nevyskytují. Odlehčovací komory jsou budovány pouze na jednotné kanalizaci.

Odlehčovací komory jsou z principu jejich funkce budovány na jednotné kanalizaci. Jestliže je oddílná kanalizace, potom jsou srážkové vody odváděny samostatně a objekt, z něhož srážkové vody odchází do recipientu, se nazývá dešťová výušť, nikoliv odlehčovací komora. Spojení slov „odlehčovací komora oddílné srážkové kanalizace“ je nesmyslná a v přímém rozporu s terminologií vodohospodářských staveb – viz ČSN EN 1085:2007.

Pozn.: Upozornění – tento požadavek přímo souvisí se zásadní připomínkou č. 2, č. 12 a není možné ho vypořádávat samostatně.

14) § 38 odst. 8

Požadujeme dané ustanovení upravit následujícím způsobem.

*„(8) **Kdo akumuluje splaškové odpadní vody vznikající převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech a neobsahující nebezpečné závadné látky (§ 39 odst. 3) v bezodtokové jínce, je povinen zajišťovat jejich zneškodňování odvozem na čistírnu odpadních vod. Odvoz může provádět pouze provozovatel čistírny odpadních vod nebo osoba oprávněná podle jiného právního předpisu²³⁾, která má uzavřenu platnou smlouvu s provozovatelem čistírny odpadních vod na odběr a zneškodnění odpadních vod z bezodtokových jímek.**“*

Odůvodnění:

Požadujeme navržené, neboť většina provozovatelů ČOV zajišťuje odvoz odpadních jímek vlastními fekálními vozy. Tímto novým ustanovením by byli provozovatelé z odvozné činnosti vyloučeni.

Návrh novely zákona nepřiměřeně zužuje osobu, oprávněnou k odvozu odpadních vod na osobu, která má uzavřenou smlouvu s provozovatelem ČOV. V praxi však nejčastěji odvoz odpadních vod zajišťují přímo provozovatelé, proto se doporučuje upravit text tak, aby tuto variantu umožnil.

Upozorňujeme, že v praxi je velký počet nepropustných jímek, jejichž obsah nesplňuje definici odpadní vody dle § 38 odst. 2. Pro takové případy je vhodné zákonem upravit i jiné způsoby likvidace. Pro tento případ nenavrhujeme konkrétní právní úpravu.

15) § 38 odst. 9

Požadujeme upravit odst. 9 následovně:

*„(9) **Přímé vypouštění odpadních vod do podzemních vod je zakázáno. Vypouštění odpadních vod neobsahujících nebezpečné závadné látky nebo zvlášť nebezpečné závadné látky (§ 39 odst. 3) z jednotlivých staveb pro bydlení⁵⁰⁾, jednotlivých ze staveb nebo souboru***

~~staveb pro bydlení⁵⁰⁾, staveb pro rodinnou rekreaci⁵¹⁾ nebo z jednotlivých staveb poskytujících ubytovací služby⁵²⁾, vznikajících převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech přes půdní vrstvy do vod podzemních, lze povolit jen výjimečně na základě vyjádření osoby s odbornou způsobilostí⁵³⁾ k jejich vlivu na jakost podzemních vod, pokud není technicky nebo s ohledem na zájmy chráněné jinými právními předpisy možné jejich vypouštění do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu. Maximální povolené množství odpadních vod vypouštěné ze souboru staveb nesmí přesáhnout 15 m³/den.“~~

Odůvodnění:

Vymezení souboru staveb pro bydlení je příliš široké a v praxi to bude každý projekt developerské činnosti. U určených 15 m³ není zřejmé, zda se jedná o objem projektovaný nebo dosahovaný.

Návrh přináší neopodstatněné zmírnění podmínek pro vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Namísto výjimečného vypouštění z individuálních staveb je možné vypouštět až 15 m³/den z celé obce. Takovéto zmírnění je naprosto v rozporu s deklarovanou potřebou ochrany podzemních zdrojů - viz využití tohoto argumentu při zdůvodňování zvýšení poplatků za odběr podzemních vod. Obdobné znění může vést k výraznému ohrožení a zničení zdrojů podzemních vod.

16) § 38 odst. 10

Požadujeme zachovat stávající znění odst. 10 (bývalý odst. č. 8).

Odůvodnění:

Navržený text je v přímém rozporu se stávající úpravou nařízení vlády č. 61/2003 Sb., a protože není možné předjímat úpravu, je nutné ponechat původní textaci.

17) § 38 odst. 12

Požadujeme zachovat stávající znění odst. 12.

Odůvodnění:

Slova „včetně specifikací nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod a podmínek jejich použití“ musí zůstat součástí textu tak, aby prováděcí předpis mohl podrobně rozvést vlastní specifikaci vč. okrajových podmínek aplikace.

Nejlepší dostupné technologie (BAT) jsou již v současnosti nařízením vlády č. 61/2003 Sb. konkrétně určeny a mohou být i dále formou legislativního procesu upravovány dle pokroků vědy a míry zavedení nových technicky a sociálně akceptovatelných technik. Proto musí být zachován odkaz na přesnou specifikaci těchto technologií, jinak předjíáme určitý budoucí stav současného nařízení vlády č. 61/2003 Sb., což je nepřipustné. Navíc bez konkrétních limitních hodnot může docházet ke vzniku zvýšeného korupčního prostředí.

18) § 38 odst. 14

Předmětné ustanovení požadujeme upravit následovně.

„(14) Vodoprávní úřad může na základě žádosti znečišťovatele povolit ve výjimečných případech na nezbytně nutnou dobu ve zkráceném správním řízení, zejména při uvádění čistírny odpadních vod do provozu, při zkušebním provozu, nezbytných opravách či změnách zařízení ke zneškodňování odpadních vod a při haváriích těchto zařízení a v případech, kdy odpadní vody budou do povrchových vod vypouštěny řízeným způsobem, při současném stanovení dalších podmínek, které omezí možnost zhoršení jakosti povrchových vod, vypouštění odpadních vod s přípustnými hodnotami ukazatelů znečištění odpadních vod vyššími než hodnoty stanovené vládou nařízením podle odstavce 10 nebo

podle § 31. V případě havárie zařízení ke zneškodňování odpadních vod je vodoprávní úřad oprávněn rozhodnutí vyhlásit bez nařízení jednání. “

Odůvodnění:

V praxi dochází k vzniku havarijních situací na ČOV, kdy je nutné, aby správní orgán jednal rychle a rozhodnutím (např. o realizaci nápravných opatření) tak bylo zabráněno škodám na životním prostředí, majetku či zdraví. Doporučujeme proto upravit možnost zkrácené formy správního řízení.

19) § 41 odst. 3

Požadujeme ustanovení doplnit následujícím způsobem (odstranění části nově navrhovaného znění předmětného odstavce).

„(3) Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky a správce povodí jsou povinni neprodleně informovat o jim nahlášené havárii příslušný vodoprávní úřad a Českou inspekci životního prostředí, která bude o havárii, k níž došlo v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a na povrchových vodách využívaných podle § 34, informovat též Ministerstvo zdravotnictví. Řízení prací při zneškodňování havárií přísluší vodoprávnímu úřadu, který o havárii neprodleně informuje správce povodí. nebo České inspekci životního prostředí, které o havárii neprodleně informují správce povodí, a které drží za účelem řízení prací havarijní službu v rozsahu stanoveném vyhláškou Ministerstva životního prostředí.“

Odůvodnění:

Proti posílení kompetencí ČIŽP při řízení prací při zneškodňování havárií a stanovení nápravných opatření na úkor kompetencí vodoprávních úřadů nemá Svaz námitek, ačkoliv se domníváme, že není zcela vhodné, neboť vodoprávní úřady z titulu speciálních stavebních úřadů vydávajících povolení k nakládání s vodami mají větší přehled a kompetence při řízení komplexních havarijních situací než spíše represivně působící ČIŽP.

Zásadně však nesouhlasíme se zřízením havarijní služby, nadto dle prováděcího předpisu, který není součástí předkládaného návrhu a nejsou nám tak známy ani jeho teze. V současné době je vodoprávním úřadem vycházeno složkám IZS při řízení prací při zneškodňování havárií vstříc a v mimopracovní době jsou pracovníci vodoprávního úřadu, dle možností přítomni řízení prací. Tato činnost je však víceméně dobrovolná. Zřízení havarijní služby by mělo zásadní dopad na pracovní smlouvy samotných pracovníků ve smyslu zákoníku práce, zvýšené náklady na platy a zajištění organizace této služby.

20) § 42 odst. 1

Požadujeme ustanovení doplnit následujícím způsobem.

„Za původce závadného stavu se považuje ten, kdo závadný stav způsobil. Pokud k havárii došlo v důsledku zásahu Hasičského záchranného sboru České republiky nebo jednotek požární ochrany, nepovažují se za původce havárie, jestliže k zásahu použili přiměřených prostředků. Náklady na provedení opatření k nápravě nese příslušný Krajský úřad.“

Odůvodnění:

I v případě havárií, způsobených HZS či jednotkami PO je nutné upravit povinnou osobu z pohledu úhrady souvisejících nákladů opatření k nápravě.

Jestliže se za původce havárie nepovažují jednotky HZS ČR nebo PO, je nutné upravit nositele nákladů na provedení opatření k nápravě.

21) § 67 odst. 3

Nesouhlasíme s navrhovanou úpravou a požaduje její odstranění.

Odůvodnění:

Plnění této povinnosti nebude v praxi zcela možné, neboť stanovit omezující podmínky a obhájit jejich oprávněnost nelze bez další specifikace a podkladů.

22) § 88 odst. 2

Požadujeme ponechat dosavadní limit 6 000 m³/rok.

Odůvodnění:

Návrh reflektuje požadavek na nezhoršení podmínek pro malé obce (podle stavu v r. 2013, zjištěného podle provozní evidence ve smyslu vyhlášky č. 428/2001 Sb., to znamená zařazení do platby za odběr dalších cca 500 lokalit). Při zdůvodňování nárůstu poplatku za odběr podzemních vod je používán i argument, že je potřeba tento nadsadit nad v současné době vyšší a stále rostoucí sazbu poplatku podniků povodí za odběr povrchových vod, vzhledem k údajnému ekonomickému zvýhodnění odběrů podzemních vod a vyšší úrovni ochrany podzemních vod, což bylo opakovaně v odborném tisku vyvráceno.

Autoři návrhu ovšem záměrně neuvádí skutečnost, že členění odběrů podzemních a povrchových vod je především dáno místními podmínkami, vodnatostí toků v regionech, vybudovanými kapacitami úpraven a vodárenských nádrží a také snahou zajistit obyvatelstvu co nejlepší kvalitu těchto vod. Autoři návrhu změny zákona si zde poněkud manipulativně hrají s čísly - viz prezentované závěry k tabulce č. 35 (Vývoj odebraného množství povrchové a podzemní vody pro veřejné vodovody mezi roky 1998 až 2013). Odběry podzemních vod totiž meziročně kolísají nejen kvůli výše zmíněným podmínkám, ale závisí i na podmínkách klimatických. Právě v období největšího nárůstu podílu podzemních vod, tj. 2011-2013 došlo k výskytu sucha v ČR, takže je tento růst zcela logický a je tedy špatně interpretovaný. V celém sledovaném období se tento podíl několikrát měnil nahoru i dolů a změny nejsou tak vysoké, aby je bylo možné vykládat jako nějaký výrazný plošný odklon od odběrů povrchových vod ve prospěch vod podzemních.

Požadujeme tedy ponechání dosavadního limitu i z důvodu nezhoršování podmínek pro malé odběratele, zejména obce – neboť s tím souvisí i povinnost měření a celé administrativy poplatků a hlášení ISPOP.

23) § 90 odst. 2

Ustanovení požadujeme upravit následovně.

„(2) Poplatek z objemu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových je znečišťovatel povinen platit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 50 100 000 m³.“

Odůvodnění:

Požadavek směřuje k nenavyšování administrativní povinností zejména pro malé obce, neboť návrh počítá se snížením dosavadního limitu (z 100 000 m³ na 50 000 m³), což ovšem vede ke zhoršení podmínek pro malé odběratele, zejména obce – neboť s tím souvisí i povinnost měření a celé administrativy poplatků a hlášení ISPOP.

24) § 90 odst. 3, 4

Požadujeme odstavce 2 a 3 vypustit a ponechat pouze poplatky za znečištění.

Odůvodnění:

Dle dostupných analýz je již aktuálně aplikovaný poplatek za objem vypouštěných odpadních vod v EU výjimečný. Navíc závisí do značné míry na srážkovém úhrnu aktuálního roku – tudíž se jedná o velmi obtížně predikovatelnou položku stočného. S desetinásobným zvýšením sazby se tak multiplikuje i případný dopad do kalkulací cen pro stočné, kdy v rámci zúčtování budou vznikat zásadní rozdíly, dopadající na spotřebitele. Navíc je nutné zvážit i to, že návrh pracuje se souběžným zvýšením poplatků za znečištění, což je naprosto neakceptovatelné.

Návrh na zvýšení sazby na 1000 % stávající je naprosto neodůvodnitelný v celém evropském vodohospodářském kontextu tak, jak dokládá analýza SOVAK ČR. Je možné samozřejmě vnímat motivační popud pro zvyšování využití vyčištěných odpadních vod, ovšem v praxi by takové plošné znovuvyužití vedlo k zásadnímu kolísání vodnosti recipientů, což by přineslo i opačné environmentální následky. Z toho důvodu je vhodné opustit platbu za objem a ponechat pouze platby za znečištění, kde je možné diskutovat individuální sazby po prokázání dosažitelnosti navržených hladin a efektu snížení na dosažení dobrého stavu vod při nepřekonání sociálně únosné ceny pro stočné.

25) § 91

Požadujeme nový text vypustit a ponechat stávající znění § 91.

Odůvodnění:

Návrh bytostně zpochybňuje zavedený systém akreditace ČIA a ASLAB a změna v příslušnosti odběrů a analýz vzorků vypouštěných odpadních vod pro účely poplatků na laboratoře správců povodí plošně zcela zpochybňuje základní princip a nezávislost akreditovaných laboratoří. Jejich vytvoření a vybavení v rámci ČR a v rámci vodohospodářských společností je prokazatelnou investicí, která bude návrhem zmařena a která vytvořila odborně a ekonomicky fungující systém verifikovaných odběrů a rozborů vzorků odpadních vod, kvalifikovaného, objektivního a nepředpojatého vykonávání zkoušek a poskytnutí nestranného průkazu o složení a vlastnostech zpracovávaných matric. Navíc současný stav zajišťuje dostatečnou nezávislou vnější kontrolu ze strany státem garantovaných akreditačních institucí. Jejich zpochybnění je tedy ze strany předkladatele útokem na akreditaci jako takovou a je nutné dovést, že znamená i zpochybnění akreditace laboratoří správců povodí! Zároveň se jedná o tak velký objem zpracovávaných vzorků odpadních vod, vynuceně přesouvaný ve prospěch laboratoří státních firem (správců povodí), že je zřejmé, že předkladatel se úmyslně dopouští preferenčního chování směrem ke zvýhodnění hospodaření těchto laboratoří na úkor konkurenčních akreditovaných laboratoří, působících na volném trhu a zajišťujících v rámci akreditace konkurenční prostředí. Přitom je zřejmé, že stávající využívané akreditované laboratoře prošly za roky práce tvrdým konkurenčním prostředím, které zajistilo jak jejich vysokou odbornost, tak i optimální ekonomičnost. Přesunem těchto rozborů na státní firmu tyto přínosy časem zmizí. Navrhovaný systém kontroly odpadních vod bude také méně přesný a zatíženější chybami při odběru vzorků. Je dlouhodobá zkušenost a platí to právě i pro laboratoře správců povodí, že laboratoře začínající s kontrolou některých zdrojů odpadních vod anebo laboratoře s příliš velkým záběrem měnicích se a pro ně cizích lokalit, jsou náchylnější k chybám např. při odběru správného typu vzorku, správného místa odběru dle vodoprávního povolení, ke špatnému umístění hadičky odběráku v kontrolovaném profilu, k nedostatečnému posouzení zda odebíraný vzorek nebyl negativně ovlivněn přívalovými srážkami a měl by být vyřazen atd. Větší nepřesnost bude způsobovat i skutečnost, že laboratoře povodí budou dle návrhu zákona vycházet z minimálních požadavků platných povolení k nakládání s vodami, což prakticky znamená v nižší četnosti, než dosud

aplikovaná kontrola ze strany vodohospodářských společností. Ta totiž často musí iniciovat vyšší četnost sledování jakosti právě kvůli aktuálním provozním potřebám a podmínkám. Větší četnost vzorků znamená logicky i vyšší přesnost ročních bilancí.

Zásadním problémem navrženého monitoringu odpadních vod pro účely stanovení poplatků je také zavedení duality vzorkování vypouštěných odpadních vod v celé ČR. Subjekty vypouštějící odpadní vody totiž musí tyto sledovat a vyhodnocovat nejen pro účely poplatků, ale i na základě podmínek vodoprávních povolení, zákona o vodní bilanci a podmínek zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu (viz prováděcí vyhláška). Všechny tyto povinnosti provozovatelů zůstávají a vyžadují vlastní kontrolu vypouštěných odpadních vod a výsledky laboratoří správců povodí k tomuto účelu nejsou provozně ani legislativně použitelné. Za stávajícího stavu byly všechny tyto podmínky, včetně sledování odpadních vod pro účely poplatků, zajišťovány vždy jedním společným vzorkem. Aplikací návrhu ale vzniknou vzorky dva, často s rozdílnou mírou přesnosti (kvůli různé četnosti odběrů) a budou tedy u každé zpoplatněné lokality i dvojitě výsledky sledování. Tento stav představuje prakticky chaotickou situaci, umocněnou i tím, že kontrolované subjekty budou navzájem odebírat dělené vzorky (ochrana proti značným negativním dopadům na platbu poplatků vlivem chyb).

Návrh systému kontroly znamená degradaci až likvidaci akreditovaných laboratoří i systému, kterým státní dohled funguje ve formě získání a udržování akreditace a to bez dostatečného zdůvodnění a dostatečného vyhodnocení dopadů na všechny dotčené subjekty.

Pozn.: Tato připomínka je provázána s připomínkou č. 26 a nelze ji vypořádat samostatně.

26) § 94

Požadujeme § 94 odst. 2 upravit následovně.

„(2) Státní fond životního prostředí na podkladě poplatkového přiznání a ověření údajů rozhodných pro výpočet poplatků stanoví výši poplatků za uplynulý kalendářní rok poplatkovým výměrem, který doručí znečišťovateli a příslušnému celnímu úřadu do 30. dubna běžného roku. Znečišťovatel je povinen uhradit vyměřenou částku poplatku na účet příslušného celního úřadu do ~~15~~ 30 dnů ode dne doručení poplatkového výměru.“

Dále v případě, že nebude kladně vypořádána připomínka č. 25, tak je nutné novelizovat ustanovení § 91 odst. 1 následovně.

*„...Protokoly o odběru a analýze vzorků jsou laboratoří předávány **v elektronické podobě do 30 dnů od odebrání vzorku znečišťovateli a Státnímu fondu životního prostředí, který výsledky rozborů vhodným způsobem zpřístupní vodoprávním úřadům a České inspekci životního prostředí pro potřeby výkonu kontrolní činnosti.**“*

Odůvodnění:

Důvodem návrhu je sjednocení doby stanovené pro úhradu plateb. Dále předkladatel zákona mimo jiné zdůvodňuje novelu odstraněním administrativní zátěže pracovníků ČIŽP, kteří kvůli nekompatibilitě systémů státní správy museli zadávat data ručně z ISPOPu do jiné databáze. Tato zátěž ovšem není novelou odstraněna, ale pouze přenesena na provozovatele. Ten nebude moci pro zpracování dat využít stávající funkční databáze, ale bude muset data ručně zadat z protokolů získaných od laboratoří povodí. Vzhledem ke zpoplatnění i menších ČOV s průtokem již nad 50 000 m³ ročně, bude těchto dat ručně zadávat ještě mnohem víc, než nyní pracovníci ČIŽP. Doba pro uhrazení poplatku je stanovena 15 dní od doručení výměru. Tato lhůta je velice krátká, neboť znečišťovatel musí provést kontrolu správnosti výměru, zvážit možnost odvolání a následně platba musí, vzhledem k často značné výši, projít schvalovacím procesem.

Znečišťovatel je povinen do 15. února předložit Státnímu fondu životního prostředí poplatkové přiznání za uplynulý kalendářní rok. Do tohoto přiznání je povinen použít výsledky dodané laboratoří povodí, ovšem návrh novely zákona neobsahuje závazný termín, do kdy je laboratoř povodí povinna tyto výsledky provozovateli předat. Pokud by ovšem vešla v platnost novelizace § 91 (viz připomínka č. 25), tak provozovatel nebude moci využít pro statistické výpočty stávající databáze svých laboratoří, a je nutné, aby vznikala povinnost kontrolním laboratořím předávat znečišťovateli průběžně (vždy max. do 1 měsíce po odebrání vzorku) výsledky v elektronické podobě tak, aby měl znečišťovatel na zpracování poplatkových přiznání dostatek času.

Zároveň upozorňujeme, že v návrhu zcela postrádáme možnost např. odběrů pŕleného vzorku, resp. možnost odvolání k referenční laboratoři, neboť ani laboratoře povodí nemusí být zcela bezchybné, jejich chyba však v konečném důsledku bude mít výrazný dopad na výši stanovených poplatků a případně i pokut.

V souvislosti s tímto ustanovením není také Svazu zcela zřejmé, zda oprávněná laboratoř dle § 38 je jiná laboratoř, než je definováno v § 91 a v důvodové zprávě k návrhu novely. Tedy zda rozборы předepsané vodoprávním rozhodnutím může provádět laboratoř vybraná znečišťovatelem či nikoliv.

Návrh v tomto znění zde vytváří monopolní prostředí pro laboratoř správce povodí a je zde na znečišťovatele uplatněn princip presumpce viny.

Dle předloženého návrhu novely by provádění rozborů pro účely poplatků v laboratořích správců povodí znamenalo výrazný růst nákladů Státního fondu životního prostředí na tyto analýzy. Současně ovšem nedojde k úspoře nákladů znečišťovatele, který bude rozборы vzorků odpadních vod pro zjištění míry znečištění (data předávaná Vodoprávnímu úřadu) provádět v souladu s § 38 odstavec 6 a také bude požadovat po laboratoři správce Povodí podíly vzorků k vlastní analýze. Jednodušší a pro všechny zúčastněné finančně výhodnější řešení by představovalo zachování koncepce vlastní kontroly znečištění OV oprávněnou akreditovanou laboratoři a zároveň provádění kontrolních odběrů a rozborů odpadních vod kontrolní akreditovanou laboratoři správce Povodí ve vhodné četnosti a rozsahu.

Pozn.: Tato připomínka je svázána s připomínkou č. 25 a nelze ji vypořádat samostatně.

27) §§ 96 a 97

Požadujeme ponechat současný stav tedy znění §§ 96 a 97.

Odůvodnění:

Při jakémkoliv zvyšování poplatků za odběr a vypouštění vod musí být zákon umožňovat motivační opatření, jinak bude předkladatel postupovat v přímém rozporu s doporučením Evropské komise. Aktuální ustanovení §§ 96 a 97 je často využíváno jako zdroj kofinancování při výstavbě potřebné infrastruktury pro zlepšení kvality vod.

28) § 99

Požadujeme ponechat stávající znění § 99.

Odůvodnění:

Návrhem dochází (opakovaně) k ryze administrativní změně v organizaci státních poplatkových institucí, která v celkovém důsledku přináší jen samé nevýhody a pochopitelně i náklady pro občany ČR. V minulosti zajišťovali správu poplatků dlouhodobě správci povodí, následně ale došlo k opakovaným přesunům na ČIŽP, na krajské úřady, opět na ČIŽP a nyní na SFŽP. Každý takový přesun znamená vybavení institucí personálně, počítači a programy a je tedy pro stát spíše nevýhodný, zvláště když nepřináší jasný přínos. Takovým přínosem není naplnění veřejných rozpočtů o 2,1 mld. Kč,

neboť je realizováno drastickým dopadem na zdražení vodného a stočného, a tedy výrazně negativním sociálním ovlivněním obyvatelstva a značným nárůstem nákladů všech producentů odpadních vod (firmy, zemědělství, služby). Upozorňujeme, že SFŽP nemá zákonem dānu tuto pravomoc - viz § 104 a nāsl. Navíc navrhovaná změna sprāvy poplatků přinese i ztrātu údajů, informací a související odbornosti, které pracovníci ČIŽP získávali pravidelnou kontrolou a vyměřováním poplatků. Ty pak při běžných revizích pravidelně využívali. Jejich vyšší informovanost o stavu vypouštění odpadních vod, bilancích a možných výkyvech kontrolovaných lokalit velmi zefektivňovala kontrolní činnost stātní sprāvy a byla při řešení technických a výsledkových anomálií přínosem i pro kontrolované subjekty. Tento odborný přínos funkční stātní kontroly bude eliminován a nahrazen čistě byrokratickým vyměřováním poplatků úředníky „v daleké Praze“, oddělenými od reálného provozu vodovodů a kanalizací. Kdo bude řešit sporné a problematické situace spojené s měřením množství odpadních vod, s odběrem vzorků a jejich analýzou, s vyhodnocením výsledků, s rozdílnými výsledky dělených kontrolních vzorků, s rozdíly oproti kontrolním vzorkům dle ostatní legislativy a vodoprávních povolení a mnohé další problémy poplatků technického charakteru.

Zdůvodnění navrhované změny je velmi nepřesvědčivé, stejně jako uváděné úspory.

29) § 99 odst. 4 (resp. § 88 odst. 15 stāvajícího znění)

Uvedené ustanovení požadujeme upravit následujícím způsobem.

„(4) Část poplatků za odběr podzemní vody ve výši 20 % je příjmem obce, na jejímž katastrálním území jsou využívány zdroje podzemních vod, 40 % je příjmem rozpočtu kraje, na jehož území se odběr podzemní vody uskutečňuje, zbytek je příjmem Stātního fondu životního prostředí. Poplatky, které jsou příjmem rozpočtu obce, mohou být použity jen na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury, rozpočtu kraje, mohou být použity jen na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území daného kraje, a to zejména pro obec, na jejímž území se odběr podzemní vody uskutečňuje, a na zřízení a doplňování zvlāštního účtu podle § 42 odst. 4. Poplatky, které jsou příjmem Stātního fondu životního prostředí, mohou být použity jen na podporu projektů v oblasti zlepšování vodohospodářské infrastruktury, vedoucí ke snížení znečištění podzemních vod, zlepšení jakosti pitné vody a ochraně vodních zdrojů.“

Odůvodnění:

Stāvající právní úprava neřeší situaci, kdy poplatky za odběr podzemní vody nejsou směřovány do rozpočtu obce (obcí), na jejímž (jejichž) katastru se odběr podzemní vody uskutečňuje. Právě tyto obce jsou však omezeny na svém rozvoji přítomností ochranného pásma. Zároveň pak některé projekty musí odpovídat přítomnosti ochranného pásma a vyžadají si tak vícenāklady.

Jak již bylo uvedeno v úvodu, předkládanā novela navrhuje výrazné zvýšení poplatků, avšak bez zajištění efektivního využití získaných prostředků pro systematické zlepšování vodního hospodářství v ČR či potřebné zajištění financování opatření pro zmírnění následků sucha a dalších problematických aspektů v oblasti vodního hospodářství.

Upozornění – tato připomínka přímo souvisí se zásadní připomínkou č. 28 a při jejím vypořádání je nutné vzít v potaz způsob vypořádání této připomínky (a případně upravit § 88 odst. 15 stāvajícího znění).

30) § 118 odst. 2

Požadujeme následující úpravu textu.

„Fyzická osoba se jako nabyvatel práv a povinností vyplývajících z povolení k nakládání s vodami, s výjimkou povolení k odběru povrchových nebo podzemních vod nepřesahující 6 000 m³ ročně nebo 500 m³ měsíčně dle § 88 odst. 2, dopustí přestupku tím, že neoznámí

podle § 11 odst. 1 přechod nebo převod pozemku nebo stavby, s nimiž je povolení k nakládání s vodami spojeno.“

Odůvodnění:

Znění § 118 není v souladu s textem návrhu v § 88 odst. 2.

31) § 125 odst. 1 písm. c)

Požadujeme znění § 125 odst. 1 písm. c) upravit následovně

„c) neumožní pověřeným osobám **kontrolních** laboratoří a měřicích skupin a osobám provádějícím činnost v souladu s § 126b laboratoří a měřicích skupin vstup do kontrolovaných objektů nebo jim neposkytne podklady nezbytné pro provedení kontroly nebo nezajistí podmínky k odběru vzorků ze všech výpusť kontrolovaného zdroje znečištění podle § 91 odst. 3 nebo § 92 odst. 3.“

Odůvodnění:

Text navržený předkladatelem je nedostatečný a neodpovídá definici termínu kontrolní laboratoře.

32) § 125b odst. 6

Požadujeme ustanovení upravit následujícím způsobem.

„(6) Pokutu za správní delikt spáchaný nedovoleným odběrem povrchových nebo podzemních vod lze stanovit nejvýše za období 3 let předcházejících dni, kdy byl nedovolený odběr vody zjištěn. Sazbu pokuty podle odstavce 4 nebo 5 lze snížit, jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné. Pokuta podle odstavce 4 však nesmí být vyměřena v sazbě nižší než 10 Kč za 1 m³ nedovoleně odebraných povrchových vod nebo v sazbě nižší než 25 Kč je trojnásobek ~~aktuální~~ poplatkové sazby za 1 m³ nedovoleně odebraných podzemních vod.“

Odůvodnění:

Důvody jsou uvedeny v připomínce č. 25 k § 91.

33) § 125k odst. 1 písm. c)

Požadujeme znění § 125 odst. 1 písm. k) upravit následovně.

„k) neumožní pověřeným osobám kontrolních laboratoří a měřicích skupin a osobám provádějícím činnost v souladu s § 126b **kontrolních** laboratoří a měřicích skupin vstup do kontrolovaných objektů nebo jim neposkytne podklady nezbytné pro provedení kontroly nebo nezajistí podmínky k odběru vzorků ze všech výpusť kontrolovaného zdroje znečištění podle § 91 odst. 3 nebo § 92 odst. 3.“

Odůvodnění:

Důvody jsou uvedeny v připomínce č. 25 k § 91.

34) § 126

Doplnit přechodná ustanovení, zejména s ohledem na § 8 odst. 3 písm. g).

Odůvodnění:

Odůvodnění viz body 2, 12 a 13.

V případě neakceptace zejména návrhů připomínek č. 2, 12 a 13 doplnit potřebná přechodná ustanovení k tomu, aby obce a města jako majoritní vlastník vodohospodářské infrastruktury, měla dostatečnou dobu na přípravu a realizaci vyvolaných investic.

35) Příloha č. 1

Navrhujeme následující úpravu navrženého textu.

- „7. arsen
- 13. beryllium
- 18. thallium
- 19. tellur“

Odůvodnění:

Znění je nutné opravit vzhledem k nesprávné dikci. V Příloze č. 1 Nebezpečné látky, 1 Sloučeniny metaloidů a kovů jsou uvedeny chybné názvy prvků.

36) Příloha č. 2

Požadujeme ponechat stávající hodnoty Přílohy č. 2.

V případě neakceptace návrhu je maximálně přijatelná následující úprava.

- 1) zpřísnění koncentračního ukazatele N_c na hodnotu 20 mg/l (zpřísnění oproti ukazateli N_{anorg});
- 2) zpřísnění poplatku za odběr podzemní vody na 200 % stávajícího poplatku, ovšem bez časové progresse;
- 3) zpřísnění ukazatele P_c 1 mg/l a na 400 kg/rok;
- 4) zpřísnění objemového poplatku za vypouštění nečištěných odpadních vod (0,2 Kč/m³).

Odůvodnění:

Značné je zpřísnění u parametru N_{celk} (10 mg/l, 5000 kg/rok), a to i vlivem přechodu limitu z N_{anorg} na širší N_{celk} , hmotnostní limit je nižší cca o 80 %, koncentrační cca o 60 %. V praxi se ale bude týkat větších městských čistíren cca nad 8000 EO. Větším problémem je zde limit koncentrační, neboť může vést ke zpoplatnění řady velkých nedávno velmi nákladně rekonstruovaných ČOV. Tím dochází ke zpochybnění těchto rekonstrukcí i vynaložených stamilionových nákladů. Je nutné si uvědomit, že se jedná o průměrnou hodnotu, která zahrnuje i zimní výsledky ČOV za nižších teplot, kdy je účinnost denitrifikace omezena.

Naprosto nesmyslné je zpřísnění limitu pro amoniakální dusík (2 mg/l, 250 kg/rok), které automaticky zpoplatňuje i lokality s ČOV od velikosti cca 700 EO a lokality s nečištěnými odpadními vodami dokonce od cca 75 EO. Do zpoplatnění bude automaticky padat i celá řada moderních nebo v nedávně době nákladně z prostředků EU rekonstruovaných ČOV. Přitom se jedná o parametr, který nutí provozovatele k energeticky náročné maximalistické nitrifikaci a v praxi zhoršuje výsledky ČOV v odstranění celkového dusíku. To znamená nejen zvýšení provozních nákladů, ale i větší zatížení toku jedním z nutrientů.

U celkového fosforu je limit 0,2 mg/l 15x nižší než předchozí limit pro zpoplatnění tohoto ukazatele (u hmotnostního toku cca o 97 %, u koncentračního o 93 %). Pro zachování požadavku „bezpečnostního“ statistického rozptylu bude nutné se pohybovat okolo 0,1 mg/l, ovšem tento limit již nelze splnit pouhým zvýšením dávkování chemikálií a zde upozorňujeme na další vedlejší vlivy takto vysokých dávek, které nejsou již zanedbatelné a zhoršují ostatní procesy (nitrifikace/denitrifikace). V praxi tak bude nutné dosažení limitů zajistit realizací investice – výstavbou třetího stupně čištění odpadních vod. Zvýšená roční spotřeba také bude vyžadovat komplikovanější zadávání do výběrových řízení (nad limit pro veřejné zakázky). Vlastní snížení ukazatele P_c (0,2 mg/l, 100 kg/rok) znamená zpoplatnění obcí s ČOV od velikosti cca 400 EO a obce se nečištěnými odpadními vodami dokonce od cca 260 EO. Jedná se prakticky o plošné zpoplatnění i malých obcí, které vynucuje u vypouštění odpadní vody kvalitu na úrovni aljašských bystřin a nutí k výstavbě 3. stupně čištění nebo alespoň k přechemizovanému srážení fosforu. Přitom je zcela evidentní a potvrzuje to zkušenost provozovatelů komunálních čistíren se znečištěním toků nad obcemi i mnoho dní po srážkových událostech, že do toků se znečištění nedostává jen

z bodových zdrojů (obce), ale hlavně erozním splachem ze zemědělsky obdělávaných půd a z intenzivního rybničního hospodaření, kdy je bilančně opakovaně doložené, že hlavním původcem v řadě povodí jsou již difúzní zdroje. V případě zdrojů bodových pochází naprostá většina fosforu z obcí nad 1000 EO (celkem cca 78 %). Pro navrhovatele změny zákona je zřejmě jednodušší nutit k investování miliard Kč obyvatelstvo zadlužených obcí a měst, než dávat do pořádku protierozními opatřeními pozemky podél toků za milióny Kč. Stanovení takto přísných limitů pro P_c je tedy naprosto neodůvodnitelným krokem k navyšování provozních a investičních nákladů v provozu komunálních kanalizací.

Dalším nesmyslným zpřísněním je limit AOX (0,05 mg/l, 15 kg/rok). Přestože se díky hmotnostnímu limitu dotkne spíše ČOV nad 5000 EO, je vlastní koncentrační limit zcela mimo realitu. Předkladatel nehodnotí způsoby, kterými by mělo být dosaženo souladu s navrhovanými limity, neboť takové metody a metodiky v praxi neexistují v technicky a ekonomicky přijatelných podmínkách. Na větších ČOV tak bude pro dodržení nutné provést úpravy technologie a dávkování sorbentů – např. aktivního uhlí - opět s dopadem na provozní a investiční náklady. Je logické tento ukazatel upravovat v oblastech, kde dochází k přímému využití vypouštěných odpadních vod na vody pitné či k jejich infiltraci do zdrojových akviferů, jako je tomu např. v Berlíně, ovšem plošné nastavení v dané úrovni je zcela mimo evropskou realitu. Otázkou zůstává, zda investice do třetích stupňů čištění bude efektivní z dlouhodobého hlediska oproti placení poplatků. Pokud tomu tak nebude, tak ani nadále nedojde k naplnění cíle návrhu zákona na zlepšení kvality povrchových vod.

Zpoplatnění objemu vypouštěných odpadních vod od 50 000 m³/rok (ve značně zvýšené sazbě 0,5 až 1,0 Kč/m³, u nečištěných dokonce až 10 Kč/m³) je zcela zásadní oproti stávající sazbě 0,1 Kč/m³. Tento krok jde naprosto proti logice poslední změny (zvýšení hranice zpoplatnění ze 30 000 m³/rok na 100 000 m³/rok). Je evidentní, že mimo naplnění veřejných rozpočtů nedojde k ekologickému efektu, a jedním z důvodů je i to, že fakturovaná odpadní voda (převážně pitná) přitom tvoří jen cca 50 % z vypouštěných odpadních vod, druhou polovinu tvoří nefakturované srážkové a balastní vody. **Na objem srážkových vod ale nemají obyvatelé, obce i provozovatelé kanalizací opět prakticky žádný vliv, u vod balastních se většinou jedná o vody plošně vsakované většinou po srážkách přes kanalizační potrubí uložené v propustných půdách.** Tento přirozený minimální vsak (v průměru cca 3 dl balastní vody/m kanalizace/hodinu) nelze bez enormních investic do stokových sítí již více snížit. Taková opatření nejsou často technicky či ekonomicky smysluplná a pro vlastníky kanalizací pro veřejnou potřebu nereálná. Význam mají jen kanalizace v havarijním stavu, s výraznějšími průniky balastních vod, ale ty se postupně dle dostupnosti státních či evropských investic eliminují. Enormní výše poplatků za objem nečištěných odpadních vod je mimo realitu, neboť tyto vody většinou nejde objektivně měřit – často více kanalizačních vyústí, obrovské mezidenní kolísání podle klimatických podmínek. Plošné zpoplatnění množství odpadních vod u velkého množství lokalit a od r. 2023 až 100 násobné zvýšení poplatku u nečištěných odpadních vod je tedy opět jen zdražování odpadní vody bez reálného významu. Je třeba si také uvědomit, že se vlastně jedná částečně o zdvojování poplatků za tutéž věc.

Mimo nedostatečné zdůvodnění individuální výše navržených limitů chybí i dopad požadovaných změn na konkrétní lokality či alespoň % stavu vod v ČR a hlavně zcela chybí celoevropský kontext navržených limitů (dle studie SOVAK jsou již v současnosti limity nastaveny nejpřísněji v celé EU a navržené další zpřísnění pozici ČR dále naprosto nesmyslně posouvá!!!). Namísto zdůvodnění požadavků snížení hmotnostního limitu ve vazbě na konkrétní studie je možné odůvodněně se domnívat, že čísla pocházejí z pera či šuplíku konkrétního zaměstnance předkladatele, jehož záměrem je hlavně zpoplatnit všechny ČOV v ČR.

U sazeb pro výpočet poplatků a koncentračních limitů zpoplatnění nejsou dostatečně zdůvodněné a z pohledu dopadu vyhodnocené navržené koncentrační limity zpoplatnění.

Pro příklad uvádíme vyčíslení nákladů plynoucích z úpravy poplatku za znečištění a za množství vody na jedno statutární město, jejichž následný sociální dopad je neoddiskutovatelný.

odtok ÚČOV	Poplatky - rok 2016	Poplatky - rok 2017	Poplatky - rok 2019
Q tis m ³	33 000,000	33 000,000	33 000,000
Poplatek za znečištění	0,- Kč	10 193 700,- Kč	10 193 700,- Kč
Poplatek za objem	3 300 000,- Kč	16 500 000,- Kč	33 000 000,- Kč
Celkem	3 300 000,- Kč	26 693 700,- Kč	43 193 700,- Kč

37) Příloha č. 2

Požadujeme ponechat poplatek za odebrané množství podzemní vody v původní výši.

Odůvodnění:

Zpráva „Assessment of cost recovery through water pricing“, vydaná EEA zcela jasně stanovuje, že „Among pricing instruments targeting water use, abstraction charges have often proved ineffective in incentivising for more efficient use of water resources.“ Tento závěr se opírá o řadu dat z jednotlivých států EU, kde bylo ověřeno, že navýšení poplatků za odběr vod nepřineslo zvýšení efektivity užívání vod. Přesto navrhovatel tento argument opakovaně využívá.

Navržená změna zpoplatnění odběru podzemních vod vč. způsobu přerozdělení je protiúčelná a ekonomicky neoddůvodnitelná. Například v případě stejného statutárního města, jehož příklad uvádíme v předchozím bodu, by zvýšením poplatku došlo v roce 2022 k navýšení nákladů na zásobování obyvatelstva pitnou vodou o 42 mil. Kč.

38) RIA

K § 8 odst. 3) písm. g). Chybí ekonomické vyhodnocení dopadů na obce a města jako majoritní vlastníky vodohospodářského majetku zejména (nikoliv však pouze) s ohledem na požadavky § 8 odst. 3) písm. g) (investiční, ale i trvalé provozní náklady). Zde odkazujeme na připomínky k Příloze č. 2, kde je uvedena podrobná argumentace pro jednotlivé navrhované změny u konkrétních ukazatelů.

Požadujeme dopad přesně kvantifikovat a vyčíslit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů.

39) RIA

Ekonomické dopady na spotřebitele – na základě řady informací od jednotlivých vodohospodářských společností bude uvažované zvýšení vodného a stočného výrazně nad vyhodnocením RIA, neboť lze mimo jiné očekávat úbytek odběrů vod z vodovodů pro veřejnou potřebu (ze strany obyvatel na venkově i firem). Běžné je navýšení cen vodného a stočného vlivem poplatků až o 10 – 20 Kč/m³ (v kritických případech souběhu všech nepříznivých čísel až o 25 Kč/m³, což může být i 100% nárůst cen vodného a stočného v konkrétní lokalitě!). Zavádějící je i vyčíslení sociálních dopadů růstu ceny vodného. Celostátní průměr počítá s rozmělněním nárůstu platby vodného vlivem smíchání odběrů povrchových a podzemních vod, a to cca na 175 Kč/obyv./rok 2022. V praxi ale takové průměry zkreslují, v lokalitách závislých především na odběru podzemních vod bude nárůst plný, tj. až o 350 Kč/obyv./rok. Tento nárůst je navíc zkreslen započítáním dětí včetně

kojenců, objektivní je spíše nárůst na průměrnou domácnost – cca 1.220 Kč/rok (orientačně při 100 l/byv./den a 3,5 os/domácnost). A to se jedná jen o zvýšení cen vodného.

Zcela zde absentuje sekundární promítnutí vyšších cen vodného a stočného do nákladů průměrné rodiny nepřímo – tedy službami a produkty, kde se duplikuje dopad navýšení cen vodného a stočného.

Absentuje též dopad na konkurenceschopnost českých výrobců, závislých na poskytování dodávek pitné vody či odkanalizování a čištění odpadních vod, kde jsou výrobky na tyto náklady citlivé (zejména sektor potravinářské výroby).

Požadujeme dopad přesně kvantifikovat a vyčíslit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů.

40) RIA

K § 38 – zde zcela chybí reálné zdůvodnění navržené úpravy dešťových odlehčovačů. **Tvrzení, že se jedná nepochybně o odpadní vody, není a nemůže být zdůvodněním.** Hrozí tak zneužití tohoto znění pro možnou snahu zpoplatnit dokonce i odpadní vodu vypouštěnou do toku u dešťových oddělovačů (směs regulérně odlehčovaných odpadních a srážkových vod). Přitom objektivní měření objemu i znečištění těchto vod je v praxi nereálné a vedlo by nejen ke zkresleným výsledkům, ale i ke značným investičním a provozním nákladům, a tedy i k dalšímu zvýšení stočného. Tento efekt ovšem není v RIA dostatečně ani vysvětlen, ani kvantifikován. Přitom předkladatel má k dispozici potřebná data v dané oblasti, předávaná pravidelně rezortem MZe.

Požadujeme dopad přesně kvantifikovat a vyčíslit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů.

41) RIA

§ 91 - u monitorování kvality odpadních vod dochází návrhem ke změně v příslušnosti odběrů a analýz vzorků vypouštěných odpadních vod pro účely poplatků na laboratoře správců povodí a plošně se zcela zpochybňuje základní princip a nezávislost akreditovaných laboratoří. Mimo zpochybnění akreditace laboratoří správců povodí se jedná o velký objem zpracovávaných vzorků odpadních vod, vynuceně přesouvaný ve prospěch laboratoří státních firem (správců povodí), že se nabízí podezření posílit hospodaření těchto laboratoří na úkor konkurenčních soukromých akreditovaných laboratoří. Přitom je zřejmé, že stávající využívané akreditované laboratoře prošly za roky práce tvrdým konkurenčním prostředím, které zajistilo jak její vysokou odbornost, tak i optimální ekonomičnost. Přesunem těchto rozborů dtto na státní firmu tyto přínosy časem zmizí. Jako silně podhodnocená je uvažovaná finanční nákladovost odběrů a analýz správců povodí – 2500 Kč za rozbor. Vzhledem k velkým svozovým vzdálenostem, horší možnosti plánování a koordinace odběrů oproti územně vhodněji (často po okresech) umístěným laboratořím vodohospodářských společností, bude tento náklad min. o 1000 Kč za rozbor vyšší. V souhrnu se tak jedná o nekvantifikovaný dopad v rámci RIA, který požadujeme vyčíslit i směrem ke konečnému zvýšení stočného.

Upozorňujeme, že návrhem vzniká dualita vzorkování vypouštěných odpadních vod v celé ČR. Subjekty vypouštějící odpadní vody totiž musí tyto sledovat a vyhodnocovat nejen pro účely poplatků, ale i na základě podmínek vodoprávních povolení, zákona o vodní bilanci a podmínek zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu (viz prováděcí vyhláška). Všechny tyto povinnosti provozovatelů zůstávají a vyžadují vlastní kontrolu vypouštěných odpadních vod a výsledky laboratoří správců povodí k tomuto účelu nejsou provozně ani legislativně použitelné. Za stávajícího stavu byly všechny tyto podmínky, včetně sledování odpadních vod pro účely poplatků, zajišťovány vždy jedním

společným vzorkem. Tímto ale vzniknou vzorky dva, často s rozdílnou mírou přesnosti (kvůli různé četnosti odběrů) a budou tedy u každé zpoplatněné lokality i dvojí výsledky sledování. Navíc budou kontrolované subjekty odebírat dělené vzorky z konkrétních odebraných kontrolních vzorků správců povodí pro vlastní akreditovanou analýzu (ochrana proti značným negativním dopadům na platbu poplatků vlivem chyb). Opět vyhodnocení absentuje.

Pokud laboratoře správců povodí vysoký nárůst počtů odběrů vzorků a jejich analýz kapacitně zvládnou (např. v Praze se jedná o minimálně 84 odběrů na dvou výpustích ÚČOV za rok a cca 280 vzorků z pobočných čistíren za rok – celkem tedy téměř 450 vzorků za rok – není započítáno vzorkování výpustí odlehčovacích komor), bude to znamenat výrazný růst nákladů Státního fondu životního prostředí na tyto analýzy. Současně ovšem nedojde k úspoře nákladů znečišťovatele, který bude rozборы vzorků odpadních vod pro zjištění míry znečištění (data předávaná Vodoprávnímu úřadu) provádět v souladu s § 38 odstavec 6 a také bude požadovat po laboratoři správce povodí podíly vzorků k vlastní analýze. Navíc tak budou vznikat dva soubory výsledků ke stejné výusti, které se mohou zásadně lišit vzhledem k odlišné četnosti a době odběru vzorků. I zde požadujeme vyhodnocení směrem k navýšení nákladů sektoru i spotřebitele.

U vlivu na obce a města jako majoritní vlastníky vodohospodářského majetku nejsou zmíněny investiční (běžný náklad převyšuje 100 tis. Kč/místo) a provozní náklady na „trvalé měření průtoku OV s elektronickou registrací dat“, dále vyvolané náklady na investice do kanalizací (snížení balastních vod) a ČOV (snížení znečištění významně nad rámec požadovaný EU, z nedostačujících zdrojů obcí). Jedná se opět o desítky miliard Kč v horizontu nastávajících 10-15 let. Opět tento stav není v RIA vyhodnocen musí být vyčíslen i směrem ke konečnému zvýšení stočného, které bude jediným zdrojem financování.

Požadujeme dopad přesně kvantifikovat a vyčísřit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů. Zároveň požadujeme a cost-benefit analýzu návrhu – zvýšené náklady musí přeci přinést kvantifikovatelný dopad buď do životního prostředí či přímo pro spotřebitele. V opačném případě musí být návrh odmítnut.

42) RIA

U § 94 chybí kvantifikace dopadu změny ve způsobu výpočtu poplatků, kdy předkladatel zákona zdůvodňuje novelu odstraněním administrativní zátěže pracovníků ČIŽP, kteří kvůli nekompatibilitě systémů státní správy museli zadávat data ručně z ISPOPu do jiné databáze. Ovšem tato zátěž však není novelou odstraněna, ale pouze přenesena na provozovatele. Ten nebude moci pro zpracování dat využít stávající funkční databáze, ale bude muset data ručně zadat z protokolů získaných od laboratoří povodí. Vzhledem ke zpoplatnění i menších ČOV s průtokem již nad 50 000 m³ ročně, bude těchto dat ručně zadávat ještě mnohem víc, než nyní pracovníci ČIŽP.

Požadujeme dopad přesně kvantifikovat a vyčísřit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů.

43) RIA

U §§ 96 a 97 chybí vyhodnocení využití stávajících ustanovení jako zdroje kofinancování při výstavbě potřebné infrastruktury pro zlepšení kvality vod. Bez uvedené analýzy není možné stávající ustanovení rušit.

Požadujeme kvantifikovat využití stávajících §§ 96 a 97 teprve poté navrhnout příp. zrušení.

44) RIA

U § 99 - návrh zákona mění správu poplatků, konkrétně vyměřování a ověřování poplatků přechází z ČIŽP na SFŽP. Zdůvodnění této změny je naprosto nepřesvědčivé a nelze se zbavit dojmu, že obdobně jako uváděné úspory je účelovou argumentací předkladatele. Ve skutečnosti v této oblasti dochází opakovaně k ryze administrativní změně v organizaci státních poplatkových institucí, která v celkovém důsledku přináší řadu nevyhodnocených nevýhod a nákladů, které se promítnou do cen stočného.

V minulosti zajišťovali správu poplatků dlouhodobě správci povodí, následně ale došlo k opakovaným přesunům na ČIŽP, na krajské úřady, opět na ČIŽP a nyní na SFŽP. Každý takový přesun znamená vybavení institucí personálně, počítači a programy a je tedy pro stát spíše nevýhodný, zvláště když nepřináší jasný přínos. Takovým přínosem není naplnění veřejných rozpočtů o 2,1 mld. Kč, neboť je realizováno drastickým dopadem na zdražení vodného a stočného (multiplikovaným druhotnými náklady na ztráty, ziskovost či DPH) a tedy výrazně negativním sociálním ovlivněním obyvatelstva a návazným sekundárním nárůstem nákladů všech producentů odpadních vod (firmy, zemědělství, služby). Konečný spotřebitel tak nezaplatí více pouze na vodném a stočném, ale sekundárně i ve službách a produktech.

Uvedená změna správy poplatků přinese i ztrátu údajů, informací a související odbornosti, které pracovníci ČIŽP získávali pravidelnou kontrolou a vyměřováním poplatků. Ty pak při běžných revizích pravidelně využívali. Jejich vyšší informovanost o stavu vypouštění odpadních vod, bilancích a možných výkyvech kontrolovaných lokalit velmi zefektivňovala kontrolní činnost státní správy a byla při řešení technických a výsledkových anomálií přínosem i pro kontrolované subjekty. Tento odborný přínos funkční státní kontroly bude eliminován a nahrazen čistě byrokratickým vyměřováním poplatků úředníky pro řadu obcí a měst „v daleké Praze“, oddělenými od reálného provozu vodovodů a kanalizací. Kdo bude řešit sporné a problematické situace spojené s měřením množství odpadních vod, s odběrem vzorků a jejich analýzou, s vyhodnocením výsledků, s rozdílnými výsledky dělených kontrolních vzorků, s rozdíly oproti kontrolním vzorkům dle ostatní legislativy a vodoprávních povolení a mnohé další problémy poplatků technického charakteru? Odpověď na tuto otázku předkladatel vůbec neřeší, ale musí jí uvést minimálně v doplněném vyhodnocení RIA.

Požadujeme dopad kvantifikovat, popsat jednotlivé oblasti, na které bylo upozorněno, přesně vyčíslit dopady finančně a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů.

45) RIA

Z pohledu měst a obcí je nepřijatelné akceptovat navržené nárůsty náklady, alokovaných do cen vodného a stočného paralelně vedle vynucovaného zpřísnění podmínek povinnosti vlastníků zajišťovat akumulaci finančních prostředků na obnovu stávajícího majetku vodovodů a kanalizací (v souladu se zákonem č. 274/2001 Sb.). Obce a města, která začala tvořit prostředky pro obnovu plně v souladu s Plánem financování obnovy a která navíc čerpala dotace zejména z OPŽP, již nyní naráží na strop sociálně únosné ceny. **Jakékoliv zásadní navýšení poplatků tak znamená zásadní problém, kterým může být snížení tvorby zdrojů na obnovu s následkem hrozby vracení dotačních titulů!** Pro řadu menších obcí tvorba zdrojů na obnovu (zejména v případě čerpání dotací) znamená již naplánované a realizované razantní zvyšování nájemného nebo odpisů uplatňovaných do cen vodného a stočného v nejbližších letech v celkových cenách pro vodné a stočné na úrovni 120 – 150 Kč/m³. K tomu je těžko představitelné další zatěžování těchto cen poplatky odváděnými státu, ve výši až 25 Kč/m³, navíc když stát získává 15 % DPH (jeho fiskální podíl na ceně vodného a stočného by tak mohl dosáhnout až téměř 30 %) a automaticky to znamená překročení sociálně únosné ceny vodného a stočného.

Požadujeme dopad přesně kvantifikovat a vyčíslit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů.

46) RIA

RIA paušálně počítá s navýšením zisku provozovatele v případě dopadů návrhu zákona do cen pro vodné a stočné, ovšem přenos je automatický pouze u smíšeného modelu či u modelu provozního, kde to umožňuje provozní smlouva. V řadě měst a obcí smluvní nastavení s provozovatelem garantuje způsob schvalování cen městům a obcím omezení nárůstu cen vodného a stočného a naopak vede k zvyšování efektivity.

Požadujeme doplnit komentář.

47) RIA

Vyhodnocení dopadu Přílohy č. 2 návrhu zákona je provedeno chybně, neboť efekt zvýšení poplatku za odběr podzemní vody počítá pouze se zvýšením cen pro vodné a to ještě nedostatečně, protože vztahuje výpočet na průměrné hodnoty, zatímco je nutné počítat se sociálním dopadem v nižších pásmech cen vodného (menší obce), kde se navýšení poplatku průmítno výrazně více.

U poplatku za vypouštění odpadní vody dojde snížení limitu zpoplatnění objemu ze stávajících 100 tis. m³ na 50 tis. m³ ročně k zpoplatnění menších obcí s dosud nezpoplatňovaným objemem 50–100 tis. m³/rok (tj. počtem obyvatel 900–1800 nebo i menších, v případě vyššího podílu balastních vod v kanalizaci), ale zároveň budou vynaloženy další vícenáklady za každoroční rozbory jakosti ve zpoplatněných ukazatelích P_c, AOX, Hg, Cd mimo rámec stávajícího povolení (2–5 tis. Kč/rok).

Zároveň absentuje i přesné vyhodnocení razantní snížení hranice zpoplatnění znečištění v odpadních vodách tj. kilogramů látkového množství jednotlivých ukazatelů u N-NH₄ na 1,7 %, u P_c na 3,3 % původních hodnot a souběžné razantní snížení hranice zpoplatnění koncentrací (u N-NH₄ na 13 %, u P_c na 6,5 %, u AOX na 25 % původních hodnot). Při současné průměrné účinnosti odstraňování 80 % N-NH₄ bude za tento ukazatel platit obec již od 450 obyvatel výše, u fosforu P_c při účinnosti odstraňování 70 % pak obce od 350 obyvatel výše (resp. za oba ukazatele současně).

Požadujeme dopady dle připomínky přesně kvantifikovat a vyčíslit a zahrnout do souhrnných údajů vyhodnocení dopadů vč. zpřesnění určení dopadů na ceny pro vodné pro malé a velké aglomerace a hlavně v oblasti přímé spotřeby a nepřímé spotřeby (služby a výroby).

48) RIA

Zpracovatel zcela opomíjí skutečnost, že nově uvalené poplatky jsou téměř čistým fiskálním příjmem, který posiluje příjem Státního fondu životního prostředí a částečně krajů. Protože již bylo opakovaně ve výše uvedených připomínkách prokázáno, že je nízká elasticita spotřeby vody a minimální efekt nárůstu poplatků na efektivní využití vody, tak jediným motivačním efektem může být vrácení prostředků (jakkoliv neefektivně vybraných) do ochrany vodních zdrojů. Ovšem tento stav je v přímém rozporu se situací v čerpání finančních prostředků ze SFŽP právě do konkrétních oblastí ochrany vod. Není možné opominout, že SFŽP nemá a ani neplánuje připravit dotační osu pro přímou ochranu podzemních vod a tedy vybrané prostředky nemohou být využity pro tento primární účel. Upozorňujeme i na zásadní snížení dostupných prostředků z OPŽP v programovém období 2014–2020 v oblasti vodního hospodářství (osa 1.1 a 1.2 – 12 mld. Kč), kde je počítáno s pouze 60 000 nově připojenými EO na kanalizaci, nižším počtem žádostí i poskytovaného spolufinancování. Vlastní SFŽP již navíc dlouhodobě deklaruje odklon od přímých dotací k finančním nástrojům – tedy zprostředkování vratných půjček na konkrétní projekty.

Ovšem v době, kdy je komerční financování pro města a obce na historických minimech, je minimální reálnost toho, že budou města a obce žádat Státní fond životního prostředí o teoreticky i bezúročné půjčky do výstavby a rekonstrukcí vodohospodářské infrastruktury. Zvláště pokud uvážíme související pavučinu požadavků, pravidel a podmínek pro žadatele, na jejímž konci vždy hrozí to, že žadatel musí dotaci při jakémkoliv pochybení vrátet.

Požadujeme v rámci RIA přesně vyjádřit, jakým způsobem budou získané prostředky a s jakým efektem vloženy do ochrany vod, prostřednictvím jakých programů, pro jaké oprávněné žadatele, aby nedocházelo k diskriminaci konkrétních žadatelů tak, jak to nyní činní Příloha č. 6 OPŽP 2014-2020 a také jak konkrétně bude zlepšen stav podzemních vod po aplikaci návrhů. Požadujeme určení efektu pro spotřebitele, kteří budou nově zatíženi jak přímo (prostřednictvím stočného, vyššího o 20 %), tak i nepřímo (prostřednictvím zdražení služeb a produktů, kde se využívá voda).

49) RIA

Jak bylo uvedeno v úvodu - požadujeme vrátit návrh novely i posouzení RIA k přepracování z důvodu absence provázání navrhovaných změn a finančních instrumentů s existující vodohospodářskou politikou.

Z návrhu je zcela jasné, že předkladatel postupoval individuálně, bez koordinace s ostatními regulačními orgány vodohospodářské oblasti, které jsou odpovědné za plánování v oboru – zejména tedy Ministerstvo zemědělství. Je to velmi překvapivé, zejména z toho důvodu, že Ministerstvo zemědělství je spolupředkladatelem materiálu.

Předkládaná novela zákona byla vytvořena v naprostém rozporu se základními a řídicími dokumenty pro vodní hospodářství, kterými jsou zejména:

- 1) Plán rozvoje vodovodů a kanalizací;
- 2) Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015;
- 3) Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací.

V těchto základních materiálech zcela absenteje přesné uvedení navrhovaných změn jak ve struktuře poplatkové politiky i plánovaných požadavků na konkrétní investiční opatření, naopak materiály počítají se zvýšením obnovy stávajícího majetku, ke které je nutné hledat zdroje ve stávajících cenách pro vodné a stočné. Navržené dodatečné poplatky ovšem tvorbu těchto zdrojů na straně vlastníků vodohospodářského majetku neumožňuje.

50) Důvodová zpráva

Požadujeme upravit důvodovou zprávu o zhodnocení dopadu zásadních investic do městských systémů odkanalizování a čištění odpadních vod v posledním plánovacím období a dopadu na % vodních útvarů se zlepšením dobrého stavu vod. Po tomto doplnění (které je od počátku jasné) bude nutné zásadně upravit i východiska Důvodové zprávy.

Důvodová zpráva obsahuje opakovaně nedosahování tzv. dobrého stavu vod jako argument pro návrh změn ve stávajících limitech zpoplatnění. Ovšem tento vůči komunálním zdrojům částečně demagogický, neboť jak již bylo výše popsáno u zpřísnění limitů pro P_c , nejsou komunální zdroje jediným velkým zdrojem fosforu v povodí toků. Neplatí to u fosforu a už vůbec ne u dusíku, u něhož je jasným hlavním zdrojem zemědělská půda. Vzhledem k přijaté přísné metodice hodnocení dobrého stavu v rámci plánů oblastí povodí, kdy stačí, aby nevyhověl jen jediný sledovaný parametr a už je celý úsek toku nevyhovující, není snad vzhledem k malé vodnosti toků a hustotě osídlení v ČR ani jiný výsledek možný, obdobně jako tomu je v jiných zemích EU, které již touto cestou reportingu nově postupují. Navíc řada hodnocených parametrů nesouvisí se znečištěním komunální odpadní vody. Důvodová zpráva zcela opomíjí vyhodnocení efektu téměř 100 miliard investic do stavby kanalizací a komunálních ČOV před a během prvního Plánu povodí ČR 2010-2015. Pokud by

předkladatel toto hodnocení provedl, musel by přiznat, že přes tyto masivní investice zůstává většina povodí stále „v červených barvách“. I z toho jasně vyplývá, že dominantní příčinou v současnosti již nejsou obce a je třeba opatření zaměřit na plošné zdroje a i některé bodové průmyslové zdroje vypouštění odpadních vod. Jinak se bude zase, po investování dalších desítek až stovek miliard Kč do komunálních zdrojů, hodnocení toků po skončení druhého Plánu povodí ČR 2016-2021 „červenat“, stejně jako současné prezentační mapy. V důvodové zprávě (str. 1) je jedním z cílů návrhu zákona ochrana množství a kvality povrchových a podzemních vod. V odborných kruzích je již několik let diskutován a publikován vliv bodových zdrojů na kvalitu povrchových vod, např.: <http://www.vakinfo.cz/cistirny-odpadnich-vod/novela-narizeni-vlady-znamena-dalsi-miliardove-investice-do-cistiren-odpadnich-vod>

Lze tedy předpokládat nenaplnění jednoho z cílů návrhu zákona. Nevyhnutelný růst stočného nepřinese očekávané zlepšení kvality povrchových vod.

51) Důvodová zpráva

Důvodovou zprávu je nutné doplnit také s ohledem na absenci odkazu na povinnost novelizace konkrétních prováděcích předpisů.

Vypracovala:

Ing. Bc. Barbora Tomčalová

Oddělení legislativně-právní Kanceláře Svazu měst a obcí ČR

tel.: 234 709 713

mail: tomcalova@smocr.cz